

УДК 656.566

Борейко О. - ст. гр. БМ - 31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ТА ПЛАНУВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Галушак О.Я.

Одним із основних показників господарської діяльності підприємства є показник реалізованої продукції. Обсяг реалізації в натуральному і номенклатурному вираженні завжди перевіряють з укладеними угодами на постачання продукції, з'ясовують, чи не створені резерви необлікованої продукції. Важливе значення для забезпечення безперебійного відвантаження продукції покупцям має повне і своєчасне забезпечення транспортними засобами. Для цього складають графіки подачі транспортних засобів під завантаження, враховуючи їх вантажопідйомність та тривалість використання.

Питаннями реалізації продукції на підприємстві займаються працівники відділу збуту, які повинні максимально зменшувати складські запаси та забезпечувати своєчасне надходження платежів за реалізовану продукцію. Перше, ніж аналізувати виконання плану реалізації, потрібно перевірити його обґрунтованість, відповідність можливостям випуску товарної продукції.

На підприємствах проводиться оперативний аналіз виконання плану реалізації. Головними завданнями аналізу є: перевірка напруженості планових завдань; оцінка виконання плану і змін в обсязі реалізації, структурі та якості продукції; встановлення причин відхилення від плану; виявлення резервів подальшого зростання обсягів реалізації продукції.

Планування реалізації продукції підприємства здійснюється за допомогою різних методів. При виборі методу необхідно враховувати його відповідність розвитку ринкових відносин, профілю діяльності об'єкта планування, меті підприємницької діяльності. Серед відомих методів виділимо наступні:

- метод екстраполяції - план розробляють на основі динаміки показників в минулому, припускаючи, що темпи і пропорції, досягнуті на момент розробки плану будуть збережені в майбутньому;

- метод інтерполяції - підприємство встановлює мету для досягнення в майбутньому і, виходячи з неї, визначає проміжні планові показники. Тобто, на протигагу наступального руху при екстраполяції, інтерполятивний метод передбачає зворотний рух – від встановленої мети та відповідного кінцевого значення планових показників з обчисленням проміжних величин;

- спробно-статистичний метод - передбачає використання фактичних даних за попередні роки, середніх величин при встановленні планових показників;

- чинниковий метод - планові значення показників встановлюють на основі розрахунків впливу найважливіших чинників, що обумовлюють зміни цих показників. Розрахунки здійснюють для визначення можливих темпів зростання продуктивності праці, зниження собівартості продукції;

- нормативний метод - показники встановлюють з використанням прогресивних норм витрачання ресурсів із врахуванням їх змін внаслідок впровадження організаційно-технічних заходів у плановому періоді;

- балансовий метод – передбачає узгодженість потреб із необхідними ресурсами для їх задоволення.